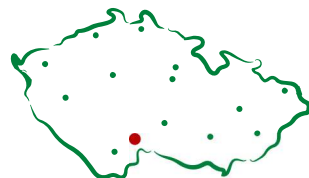

Zámek ve Stráži nad Nežárkou, Ema Destinnová jej získala v roce 1914

Zlomené srdce Emy Destinnové

Text: Petr David st. foto: Petr David ml.

Bývaly doby, kdy jí celý svět ležel u nohou. V Metropolitní opeře v New Yorku vystupuje s Carusem, zlomí nejedno srdce, ale sama celý život marně hledá svoji velkou lásku. Na pódiu ani v soukromém životě není zvyklá na nějakou polovičitost, dává ze sebe úplně všechno, ale často zažívá zklamání. Z partnerských vztahů zůstávají jen šrámy na duši. Její poslední manžel, o dvacet let mladší Josef Holsbach, ji opouští, když zjistí, jak rychle mizí majetek téhle stárnoucí paní. Ema Destinnová se uzavírá do svého mystického prostředí nebo utíká do přírody. V roce 1930 podstoupí operaci očí, při níž se, zřejmě po záchvatu mrtvice, její zdravotní stav prudce zhorší. Umírá v pouhých 51 letech. Vždy si přála být pohřbena ve Stráži nad Nežárkou, ale ani to se jí nevyplní. Na poslední cestě na vyšehradský Slavín ji alespoň doprovází obrovská spousta lidí...

Mařenka v New Yorku

Emilie Paulina Jindřiška Kittlová (26. února 1878 - 29. ledna 1930) pocházela ze zámožné rodiny důlního podnikatele Emanuela Kittla a operní pěvkyně Jindřišky, rozené Šrutové. Všestranně nadaná dívka malovala, psala, učila se hrát na housle a v osmi letech měla svůj první koncert.

O pět let později začala brát hodiny zpěvu u profesorky Marie Loewe-Destinnové. Jistě jí byla hodně vděčná, vždyť její příjmení Destinnová si zvolila jako svůj umělecký pseudonym. Marně se pokusila o angažmá v Národním divadle, zato sklízí úspěchy v Berlíně. Jako primadona berlínské opery vystoupila během deseti

let v padesáti úlohách. Hostovala ve Vídni, Londýně, Paříži, zpívala v pražských divadlech a v roce 1908 se konečně dočkala uznání i ve „zlaté kapliče“. V roce 1908 byla také pozvána do newyorské Metropolitní opery a o rok později na této prestižní scéně ztvárnila Mařenku ve Smetanově Prodané nevěstě, režírované Gustavem

Mahlerem. Sama si uvedení této opery v New Yorku prosadila. V roce 1914 jí přítel Dinh Gilly koupil zámeček ve Stráži nad Nežárkou, který se pak až do konce života stal jejím útočištěm. Roku 1915 odjela koncertovat do Ameriky, přičemž tajně vezla některé písemné materiály, a následující rok se jako horlivá vlastenka do Čech opět vrátila. Tady ji čekal zákaz jakéhokoliv vycestování, problémy s policií, a tak se uchýlila na svůj zámek. Ke konci války se vrátila na českou scénu, každý koncert zakončila písní Kde domov můj. S nástupem mladé poválečné generace na světové operní scéně zůstala Destinnové jen pohostinská vystoupení, ani v Americe už o ni tolik nestáli. V roce 1926 absolvovala poslední koncert v Lucerně a turné po dvaceti městech Československa. V roce 1928 vystoupila vůbec naposledy v Londýně, poté se stáhla na svůj zámek a zpívala jen příležitostně. Zajímavost je, že již v roce 1921 vydala román *Ve stínu modré růže* věnovaný právě Stráži nad Nežárkou.

Paní v černém

Ema Destinnová byla svérázná, odjakživa inklinovala k okultismu a mystice. Osobní problémy a smutek umocňovalo prostředí, ve kterém žila. Její ložnice byla celá černá, doma i na všech cestách ji provázela lidská kostra, kterou důvěrně nazývala lvánek. Jako jedna z mála dam ve své době měla i tetování - nechala

si vypodobnit hady. Strašidelné prostředí jí připomínalo marnost světské slávy. Možná v jejím případě tak trochu působily i rodové geny. Vratme se k jejím skutečnému příjmení Kittlová a připomeňme si zajímavý výletní cíl na severu Čech, vesnici Krásná pod Černou Studnicí, a doktora Johannese Kittela, opředěného mnoha mýty a legendami (viz *Turista 10/2018*, str. 32-35). „Faust Jizerských hor“, jak se Kittelovi přezdívalo, byl totiž předkem „božské Emy“.

Božská Ema

Vzpomínám, jak se v roce 1979 objevil v kinech film Jiřího Krejčíka *Božská Ema*, v hlavní roli s Božidarou Turzonovou (ve zpěvu za ni „zaskočila“ Gabriela Beňačková). Při scénách, kdy filmová Ema Destinnová zpívá naši hymnu, lidé v kině vstávali,

někteří se přidávali a mnohým se v očích zaleskly slzy. V dobách hluboké totality zněl z filmového plátna odkaz, hluboká myšlenka a s přiměřenou dávkou patosu i pocit vlastenectví. Po Emě Destinnové nám zůstal nejen hlasový záznam jejího čistého sopránu, se kterým bravurně zvládla více než 80 velkých operních rolí, ale i silný příběh. V lednu tohoto roku uplynulo 90 let od její smrti, slavnou operní divu si ale připomínáme i bez onoho výročí. Její portrét od Oldřicha Kulhánka je na dvou-tisícové bankovce. Mladá Ema Kittlová vystupuje ve čtvrtém díle pentalogie Vladimíra Neffa o rodech Bornů a Nedabylů Veselá vdova, v televizním seriálu *Zlá krev* z roku 1986 ji představovala Libuše Šafránková. Množství památek na slavnou pěvkyni dnes schraňuje Národní muzeum; jedná se především o kostýmy, šperky,

Pomník slavné operní pěvkyně ve Stráži nad Nežárkou

Inzerce